

SELVITYS AIKUISTEN MAAHANMUUTTAJIEN SUOMEN KIELEN SÄHKÖISEN MATERIAALIN TARJONNASTA JA SAATAVUUDESTA

Hanna Tani
2008

Sisällys

1. Taustaa	1
2. Suomen kielen verkko-opiskelumateriaalit ja –mahdollisuudet.....	3
2.1. Luku- ja kirjoitustaidottomat	3
2.2. Suomen kielen alkeet.....	6
2.3. Peruskielitaito	11
2.4. Itsenäisen kielenkäyttäjän kielitaito	18
2.5. Taitavan kielenkäyttäjän kielitaito	23
2.6. Kaikille tasoille (A1-C2) sopivia sivustoja.....	24
3. Materiaalien käyttö ja tarve – kysely suomi toisena kielenä –opettajille.....	26
4. Yhteenveto	29
Lähteet:.....	32

Opetushallitus

Kumpulantie 3, PL 380, 00531 Helsinki, puhelin 040 348 7555,
etunimi.sukunimi@oph.fi, www.oph.fi

Utbildningsstyrelsen

Gumtåktsvägen 3, PB 380, 00531 Helsingfors, telefon 040 348 7555,
förnamn.efternamn@oph.fi, www.oph.fi

1. Taustaa

Tämä selvitystyö liittyy Euroopan sosiaalirahaston ja Opetushallituksen rahoittaman kehittämisohjelman ”Maahanmuuttajien alkuvaiheen neuvonnan ja ohjauksen kehittäminen” suunnitteluun ja toteutukseen. Kehittämisohjelma koostuu eri paikkakunnilla toteutettavista moniammatillisista ja poikkialueellisista kehittämissankkeista. Kehittämisohjelmaan liittyy myös maahanmuuttajien sähköisten ohjaus-, kielenopetus- ja kielitaidon arviointivälineiden kehittäminen.

Selvityksen tarkoituksena on kartoittaa olemassa olevat sähköiset suomen kielen opiskelumahdollisuudet, jotta kotoutumiskoulutuksen ja työperäisen maahanmuuton tarpeisiin voitaisiin tulevaisuudessa kehittää eri kielitaitotasoihin linkitetty, opetussuunnitelman mukainen oppimisympäristö. Lisäksi selvityksessä ennakoitaan erilaisten aikuisikäisten maahanmuuttajaryhmien suomen kielen opetuksen ja uusien opiskelumateriaalien tarvetta.

Olemassa olevat sähköiset suomen kielen opiskelumateriaalit on luokiteltu kohderyhmittäin ja taitotasoinen seuraavasti:

Kohderyhmät:	Taitotasot:
Luku- ja kirjoitustaidottomat – ei koulutustaustaa eikä opiskelutaitoja	0-
Suomen kielen alkeet – osaa vain omaa äidinkieltään, ei suomea, koulutustausta ja välttämättömät opiskelutaidot	0+
Peruskielitaito – suppea viestintä kaikkein tutuimmissa tilanteissa, välittömän sosiaalisen kanssakäymisen perustarpeet ja lyhyt kerronta	A1-A2
Itsenäisen kielenkäyttäjän kielitaito – selviytyminen arkielämässä ja säännöllisessä kanssakäymisessä syntyperäisten kanssa	B1-B2
Taitavan kielenkäyttäjän kielitaito – selviytyminen monissa vaativissa kielenkäyttötilanteissa	C1-C2

Luokittelun yhteydessä kuvataan myös lyhyesti materiaalin sisältö ja arvioidaan materiaalia pedagogisen toimivuuden kannalta. Mikäli verkko-oppimateriaali soveltuu useiden eri tasojen opiskeluun, on se mainittu vain sen tason kohdalla, jolle materiaalin sisältö pääosin kuuluu. Tällöin kuvauksen yhteydessä mainitaan myös ne mahdolliset muut kielitaidon tasot, joille materiaali sopii. Lisäksi selvityksessä referoidaan suomi toisena kielenä –opettajille kesällä 2008 tehdyn kyselyn tuloksia, olemassa olevien materiaalien käyttöä ja tarvetta sekä kuvataan, miten olemassa olevia materiaaleja on integroitu maahanmuuttajien kotoutumiskoulutukseen.

2. Suomen kielen verkko-opiskelumateriaalit ja –mahdollisuudet

2.1. Luku- ja kirjoitustaidottomat

(1) KIRJAIMET JA NUMEROT

<http://www.edu.fi/oppimateriaalit/kirjainuudistus/index.html>

Uudet kirjaimet ja numerot –sivustolla kerrotaan ja havainnollistetaan, miten teksta- ja kirjoituskirjaimet sekä numerot ja matemaattiset merkit piirretään. Kirjoituskirjaimien piirtämistä ja niiden sitomista havainnollistetaan myös animaatioiden avulla. Lisäksi sivustolle on koottu käsinkirjoittamiseen ja kirjainten opettamiseen liittyvää tietoa. Soveltuu opetuksen tukena käytettäväksi oheismateriaaliksi kirjainten ja numeroiden kirjoittamista harjoiteltaessa.

(2) LUKI-LUUKAS

<http://www.edu.fi/oppimateriaalit/lukiluukas/>

Luki-Luukas on lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeuksista kärsiville oppijoille suunnattu interaktiivinen harjoitussivusto. Sivusto on laadittu erityisopetukseen, mutta se soveltuu käytettäväksi osin myös suomi toisena kielenä –opiskelussa, varsinkin opettajan tukemana. Aineisto sisältää kahdeksan www-tehtäväsarjaa, jotka on jaoteltu vaikeusasteittain helppo (2), perustaso (2), haastava (2) ja vaikea (2). Luku- ja kirjoitustaidottomille maahanmuuttajille sopivia harjoituksia löytyy vaikeusasteeltaan helpoista tehtävistä ja kielitaidon karttuessa myös perustason tehtävät ovat osin sopivia. Haastavat ja vaikea tehtävät soveltuvat parhaiten A2-B2 tason oppijoille. Sanasto ja tehtävien teemat sopivat parhaiten kouluikäisille suomen kielen oppijoille, mutta osin tehtävät soveltuvat myös aikuisille kielenoppijoille. Tehtävien suunnittelussa on kiinnitetty huomiota monikanavaisen oppimiseen. Tekstien ohella tehtävissä on myös kuuntelumahdollisuus. Tehtävien tekemiseen on annettu yksityiskohtaiset ja kuvitetut ohjeet, joskaan niitä ei ole linkitetty yksittäisten tehtävien yhteyteen.

Vaikeusasteeltaan helpot tehtävät sisältävät luettavan ja kuunneltavan tekstin, kysymyksiä tekstin pohjalta sekä harjoituksia, joissa kuullun ja luetun perusteella muun muassa kootaan tavuista sanoja, täydennetään puuttuvia sanan osia, kootaan sanoista lauseita, yhdistetään yhdyssanojen osia sekä täydennetään puuttuvia sanoja tekstiin.

Perustason tehtävät sisältävät luettavan ja kuunneltavan tekstin, kysymyksiä tekstin pohjalta sekä harjoituksia, joissa kuullun ja luetun perusteella muun muassa etsitään ja hahmotetaan tavu- ja sanarajoja, etsitään yhdyssanoja, taivutetaan sanoja mallin mukaan, tunnistetaan diftongeja, korjataan sanojen kirjoitusasua, etsitään ja tunnistetaan kirjaimia kirjainjonoista sekä yhdistetään kuvia tekstiin ja järjestetään niitä tekstin mukaiseksi tarinaksi.

Haastavat tehtävät sisältävät vaikeampaa sanastoa. Harjoituksissa muun muassa rakennetaan luettua tekstiä uudelleen lyhyistä tekstipaloista, täydennetään sanoja ja harjoitellaan esimerkiksi pitkiä vokaaleja ja kaksoiskonsonantteja, korjataan yhdyssanavirheitä, järjestetään tavuja sanoiksi, harjoitellaan aakkostamista, yhdistetään sanoja ja niiden selityksiä, tunnistetaan ja kirjoitetaan sanoja kuullun perusteella sekä kootaan yhdyssanoja.

Vaikeusasteeltaan vaikeimmat tehtävät sisältävät pidempiä tekstejä ja harjoituksia, joissa muun muassa rakennetaan luettua tekstiä uudelleen lyhyistä tekstipaloista, etsitään ylimääräisiä tekstiin sopimattomia sanoja, korjataan oikeinkirjoitusvirheitä, yhdistetään virkkeen osia toisiinsa, etsitään sana- ja virkerajoja, kirjoitetaan sanelusta sekä harjoitetaan sana- ja lausemuistia.

Lisäksi materiaaliin kuuluu kaksi tulostettavaa työkirjaa, jotka sisältävät välimerkki-, yhdyssana- ja tavuharjoituksia sekä niiden oikeat vastaukset.

(3) TAVUTUSHARJOITUKSIA

http://www.tkukoulu.fi/~pesonesk/tavutusiisi_000.htm

<http://www.tkukoulu.fi/~pesonesk/tavutus2.htm>

Sannan suomi –sivuille koottuja tavutusharjoituksia, joissa opiskelijan tehtävänä on tavuttaa annetut sanat. Vihje-painikkeesta saa tarvittaessa vihjeen tehtävän ratkaisuun ja näytä vastaus –painikkeesta voi tarkistaa oikean vastauksen. Tehtävät soveltuvat sekä kontaktiopetuksessa käytettäviksi että itsenäiseen opiskeluun, mikäli tehtävän ohjeet on selvitetty etukäteen.

(4) SANASTOHARJOITUKSIA

http://www.tkukoulu.fi/~pesonesk/kukat_000.htm

<http://www.tkukoulu.fi/~pesonesk/hyonteiset.htm>

<http://www.tkukoulu.fi/~pesonesk/elaimet.htm>

Sannan suomi –sivuille koottuja sanastoharjoituksia, joiden avulla voi harjoitella kukkien, hyönteisten ja eläinten nimiä. Opiskelijan tehtävänä on valita tai kirjoittaa kuvaan sopiva sana. Tehtävät soveltuvat sekä kontaktiopetuksessa käytettäviksi että itsenäiseen opiskeluun, mikäli tehtävän ohjeet on selvitetty etukäteen. Tehtävän tekemisen apuna on hyvä käyttää esimerkiksi oman kielen sanakirjaa tai kuvasanakirjaa.

(5) PAPUNET-PELISIVUT

<http://papunet.net/pelit/>

Papunet-pelisivut sisältävät arkipäiväisiä taitoja harjoittavia pelejä ja tehtäviä lapsille, nuorille ja aikuisille. Pelit on suunniteltu eriasteisesti puhevammaisille ja selkokieltä tarvitseville ihmisille. Suomen kielen sanaston opiskeluun sopivia pelejä ovat muun muassa sanalliset dominot ja sanaristikotehtävät. Tehtävät soveltuvat sekä

kontaktiopetuksessa käytettäväksi että itsenäiseen opiskeluun, mikäli tehtävän ohjeet on selvitetty etukäteen.

Sanalliset dominot (kortti- ja lautapelit > dominot > sanalliset dominot) ovat sovellus perinteisestä nappuloilla pelattavasta dominopelistä. Tehtävänä on laittaa kortit järjestykseen niin, että samansisältöiset kuvat ja sanat ovat peräkkäin. Valittavana on erilaisia dominokortteja, kuten asioita, esineitä, muotoja ja värejä sekä tekemistä kuvaavia sana- ja kuvakortteja. Sanojen kirjaimet voi vaihtaa pien- tai suuraakkosiksi. Peli soveltuu mainiosti sanojen opiskeluun ja esimerkiksi sanojen lukemisen harjoitteluun.

Sanaristikko-sivulla (numero- ja sanatehtävät > sanaristikko) voi täyttää helppoja ja vaikeampia muun muassa sananlaskuihin ja muihin teemoihin liittyviä ristikoita. Ristikotekstiin voi valita pien- tai suuraakkoset ja jokaiseen täyttösanaan voi lisätä yhden tai kaksi apukirjainta. Ristikoihin voi valita myös äänituen. Ristikot soveltuvat esimerkiksi sanavaraston laajentamiseen ja sanojen kirjoitusasun harjoitteluun.

(6) MOPED-SIVUSTON VERKKOTEHTÄVIÄ

Moped on maahanmuuttajaopetuksen sivusto, joka on suunnattu opettajille, oppilaille ja heidän vanhemmilleen. Virtuaalikoulun sivuilta (<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/materiaalit-www1.html>) löytyy oppimateriaaleja myös suomi toisena kielenä –opetukseen, mutta tehtävät ovat pääosin suunnattuja kouluikäisille oppijoille. Aikuisille luku- ja kirjoitustaidottomille tai kielenoppimisen alkuvaiheessa oleville maahanmuuttajille sopivia tehtäviä on lähinnä sanasto- ja kuullunymmärtämisosioissa.

Sanastotehtäviä:

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/harjoitukset/alkuopetus.htm>

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/harjoitukset/koulu.htm>

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/suomi2/sanakaarme.htm>

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/harjoitukset/sanoja.htm>

Kuullun ymmärtämisen tehtäviä ja saneluharjoituksia:

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/harjoitukset/alkutavu.htm>

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/harjoitukset/juureksia.htm>

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/harjoitukset/brasilian.htm>

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/auringonpilkkuja/index.html>

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/kuuntelekirjoita/index.html>

(7) TEHTÄVIÄ ALKUOPETUKSEEN

<http://www.peda.net/veraja/elimaki/soiniitty/eka/tehtavia>

Sivuilta löytyy suomi äidinkielenä –alkuopetukseen suunniteltuja tehtäviä, jotka voivat osin toimia myös aikuisten luku- ja kirjoitustaidottomien maahanmuuttajien opetuksessa.

Tehtävien tekeminen edellyttää opettajan apua, koska ohjeet on esitetty vain suomeksi. Tehtäviä voi käyttää muun muassa sanojen hahmottamisen ja lukemisen harjoitteluun, tavutuksen opiskeluun sekä sanojen ja lauseiden muodostamisen harjoitteluun.

2.2. Suomen kielen alkeet

(8) SURVIVAL FINNISH

<http://virtual.finland.fi/netcomm/news/showarticle.asp?intNWSAID=25143>

Sivulle on koottu tärkeimpiä suomenkielisiä sanontoja englanninkielisine käännöksineen. Mukana on muutamia tavallisimpia tervehdyksiä ja jokapäiväisiä sanontoja. Sanonnat voi myös kuunnella painamalla nuoli-painiketta. Soveltuu englantia ymmärtäville alkeistason opiskelijoille itseopiskelumateriaaliksi.

(9) EURO LANGUAGES NET

<http://www.euro-languages.net/finland/>

Euro Languages Net Plus –projektin sivut, joilta löytyy tietoa Suomesta englannin ja suomen kielillä. Kielen voi vaihtaa sivun yläreunasta. Sivustolta löytyy perustietoja Suomesta, suomen kielestä ja kielikoulutuksen tarjoajista. Selviydy suomen kielellä -osio sisältää yleisiä ja usein käytettyjä sanontoja sekä tavallisimpia viittoja ja kylttejä englanninkielisine käännöksineen. Kunkin sanonnan yhteydessä on myös painike, josta voi kuunnella sanonnan. Soveltuu englantia ymmärtäville alkeistason opiskelijoille itseopiskelumateriaaliksi.

(10) ONENESS

<http://www.oneness.vu.lt/fi/>

Sivustolta löytyy suomen kielen alkeiden opiskeluun tarkoitettu verkkokurssi, jossa käytetään englantia apukielenä. Verkkokurssi sisältää seuraavat osiot: Language School (kielitietoa ja harjoituksia), Information Center (kulttuuritietoutta), Library (sanasto, suppea kielioppi, tavallisimmat fraasit ja fonetiikkatietoa), Entertainment Park (interaktiivinen kielipeli) ja Internet Cafe (vuorovaikutusfoorumi).

Verkkokurssiin kuuluu 10 teemaoppituntia, jotka koostuvat kielioppi-, sanasto-, kulttuuritietous- sekä fraasit ja ilmaukset –osioista ja erilaisista harjoituksista. Kuhunkin oppituntiin on sisällytetty monipuolisesti eri taitojen harjoituksia ja opiskelijan on mahdollista harjoitella sanastoa, kielioppia, kuullun ymmärtämistä, tekstin ymmärtämistä, kirjoittamista ja puhumista. Lisäksi harjoitussivulta löytyy linkki kunkin oppitunnin asioita koskevaan testiosioon. Oppitunnit ja niiden sisällöt ovat seuraavat:

1. Hello! Esittäytyminen, tervehdykset, persoonapronominit, olla-verbi, vokaalit ja konsonantit, perustietoja Suomesta ja kansallisuudet.

2. At Home. Pyytäminen, kiittäminen, toivotukset, numerot, omistuslause sekä kotiin ja asumiseen liittyvää sanastoa.
3. Bon Appetit! Ravintola- ja ruokasanastoa, ostoslista, kysyminen, partitiivi ja verbityypit.
4. Left or Right? Tien kysyminen, suunnat, lipun ostaminen, aikataulut, kello, osoitteet, pyynnöt, numerot, paikallissijat ja tavallisimmat paikannimet.
5. Services. Palvelut, kysyminen, pyynnöt, aukioloajat, viestit, ajan ilmaukset, viikonpäivät ja nesessiivilause.
6. Going Out. Futuuri, imperfekti, kutsut ja esitteet, mielipiteen esittäminen ja ajan ilmauksia.
7. Health. Tuntemukset, oireet, sairaudet, omasta terveydentilasta kertominen, avun pyytäminen, kieltomuodot, essiivi ja translatiivi.
8. Visiting. Esittelyt, toivotukset ja terveiset, kutsut, kuvaileminen ja paikallissijat.
9. Rain Again? Sää, ilmasto ja luonto, vaatteet, säätiedotukset, vertailu, konjunktiot, värit ja tavallisimmat adjektiivit.
10. Let's Travel! Kysyminen, ajan ilmaiseminen, hinnat sekä viestien ja lyhyiden kirjeiden kirjoittaminen.

Soveltuu englantia ymmärtäville alkeistason opiskelijoille itseopiskelumateriaaliksi sekä kontaktiopetuksen lisäharjoitus- ja tukimateriaaliksi.

(11) UUNO

<http://www.uuno.tamk.fi/>

Uuno on helppokäyttöinen suomen kielen alkeistason oppimateriaali, jossa esitetään sarjakuvamuodossa suomen kielen tavallisimpia fraaseja, suomalaisen arkipäivään liittyvää sanastoa ja kulttuuritietoa. Sarjakuvien puhekuplien sanat ja lauseet on esitetty suomeksi ja viedessään hiiren puhekuplun päälle, näkee käyttäjä englanninkielisen käännöksen. Lisäksi sivustolla selitetään lyhyesti teksteissä esiintyviä kielioppiasioita. Materiaali sisältää kaksi osaa, joista ensimmäinen sopii parhaiten alkeisoppijalle ja toinen jo alkeet hallitsevalle peruskielitaidon tasolla olevalle oppijalle. Apukielenä toimii englanti, joten parhaiten materiaali soveltuu englantia ymmärtäville oppijoille. Materiaali on laadittu ensisijaisesti ammattikorkeakoulussa opiskelevia vaihto-opiskelijoita varten ja on siitä syystä melko suppea esitys suomen kielestä. Parhaiten materiaali soveltuu sanaston ja fraasien opiskeluun ja mieleen painamiseen.

Uuno-sivuston ensimmäisessä osassa käsitellään muun muassa tervehdyksiä, itsensä esittelemistä, kotiin ja asumiseen liittyvää sanastoa, ostoksia ja ruokasanastoa sekä koulunkäyntiin ja opiskeluun liittyvää sanastoa. Toisessa osassa esitellään muun muassa aikamuotoja, tavallisimpia sijamuotoja, imperatiivin muodostamista, postpositioita, adjektiiveja, pronomineja, vertailumuotoja, passiivia ja konditionaalimuotoja. Käsiteltäviä teemoja ovat lääkäri, suunnat ja kartta, loma, juhlapäivät ja ostokset.

(12) TAVATAAN TAAS

<http://donnerwetter.kielikeskus.helsinki.fi/finnishforforeigners/>

Tavataan taas –verkko-oppimateriaali on kaksiosainen johdantokurssi suomen kieleen ja kulttuuriin. Apukieleksi voi valita englannin, ranskan tai saksan. Tavoitteena on, että oppija saa perustietoja Suomesta ja oppii perussanastoa ja –kielioppia sekä tavallisimpia jokapäiväisiä ilmauksia ja fraaseja. Materiaalin ensimmäinen osa soveltuu suomen kielen alkeiden opiskeluun ja toinen osa peruskielitaidon A1-A2 tasoilla oleville opiskelijoille.

Ensimmäinen osa sisältää tavallisimpia sanoja, yksinkertaisia lauseita ja perustietoja Suomesta käännöksineen. Opiskelija voi painaa mieleen ja kuunnella yksittäisiä sanoja ja harjoitella ääntämistä. Aakkoset, vokaalit, diftongit ja konsonantit esitellään selkeästi ja ne voi myös kuunnella. Esimerkkisanoiksi on valittu tavallisimpia suomen kielen sanoja. Käsiteltäviä aiheita ovat muun muassa maat, kielet ja kansallisuudet, tervehdykset ja tavallisimmat kohteliaisuusfraasit, numerot ja osoitteet, ajanilmaukset, kysymyssanat, sää, vuodenajat, kuukaudet ja järjestysluvut, tavallisimmat adjektiivit ja värit, persoonapronomininit ja tärkeimmät jokapäiväiset sanat. Opiskelija voi harjoitella kirjoittamaan numeroita sanelun mukaan sekä sanomaan kellonaikoja. Lisäksi käsitellään muutamia jokapäiväisiä tilanteita ja esitellään perussanoja ja –sanontoja ravintola-, hotelli- ja ostos- ja asiointitilanteissa.

Toisessa osassa käsitellään muun muassa itsensä esittelyä ja tutustumisfraaseja, verbien persoonataivutusta, persoonapronominien genetiivimuotoja ja possessiivisuffikseja, omistuslausetta, kysymyksiä ja tavallisimpia sanontoja, verbityyppettä, paikallissijoja, astevaihtelua, partitiivia, nesessiivilausetta, tavallisimpia nominityyppettä. Erilaisia arkipäiväisiä tilanteita, tapahtumia ja asioita esitellään lyhyiden tekstien avulla käännöksineen. Tekstien yhteyteen on liitetty linkit esille tuleviin kielioppiasioihin. Opiskelija voi harjoitella verbien taivutusta, tavallisimpia sanoja, paikallissijoja sekä yksinkertaisiin kysymyksiin vastaamista.

(13) HYVIN MENEÄ –KIRJAN LISÄHARJOITUKSIA

<http://www.peda.net/veraja/isv/suomi/hm1>

<http://www.peda.net/veraja/isv/suomi/hm2>

Sivusto sisältää lisäharjoituksia Otavan julkaisemaan Hyvin menee –oppikirjaan. Harjoitukset on luokiteltu oppikirjan kappaleiden mukaisesti ja ne on jaettu kahteen osaan. Ensimmäisen osa sisältää lisätehtäviä kirjan kappaleisiin 1 – 10 ja toisessa osassa on lisätehtäviä kappaleisiin 11 – 22 liittyen. Harjoitukset sopivat parhaiten kontaktiopetuksen lisä- ja tukimateriaaliksi.

Ensimmäisen osan (kappaleet 1 – 10) tehtävät soveltuvat suomen kielen alkeiden opiskeluun ja ne sisältävät lähinnä alkeis- ja perustason sanasto- ja kielioppiharjoituksia. Painopiste on sanaston opiskelussa. Käsiteltäviä aiheita ovat muun muassa numerot,

esittäytyminen, värit, ostokset, vokaaliharmonia, vaatteet, kello, sää, perhe, tavallisimmat sanatyypit, ruokasanat, kysymykset, verbityypit ja ammatit.

Toisen osan (kappaleet 11 – 22) tehtävät sopivat parhaiten perustason A1-A2 oppijoille ja niissä painotetaan enemmän kielioppia. Kielioppiharjoitukset käsittelevät esimerkiksi genetiiviä, postpositioita, paikallissijoja, imperatiivia, pronomineja, rektioita, passiivia, konjunktioita ja imperfektimuotoja. Ohjeet tehtäviin on annettu suomeksi ja englanniksi.

(14) DIGITAL DIALECTS -KIELIPELIT

<http://www.digitaldialects.com/Finnish.htm>

Digital Dialects –sivusto sisältää interaktiivista materiaalia ja kielipelejä useiden eri kielten opiskeluun. Suomen kieltä koskevat sivut sisältävät materiaalia ja pelejä muun muassa seuraavista aihepiireistä: tervehdykset ja perusfraasit, värit, ruokasanasto, eläimet, vaatteet, numerot, viikonpäivät ja kuukaudet. Lisäksi sivuilta löytyy perussanaston kartuttamiseen ja oppimiseen tarkoitettuja harjoituksia ja pelejä. Apukielenä toimii englanti. Materiaali soveltuu englantia ymmärtäville oppijoille suomen kielen alkeiden ja ennen kaikkea sanaston itsenäiseen opiskeluun.

(15) ENGLANTI-SUOMI SANASTOTESTEJÄ

<http://iteslj.org/v/f/>

Sivustolla voi testata perussanaston hallintaa. Kysymykset on esitetty englanniksi ja tehtävissä valitaan oikea suomenkielinen vastine englanninkieliselle sanalle. Sanastotestit on ryhmitelty aiheittain ja mukana ovat muun muassa viikonpäivät, kuukaudet, ruumiinosat, juhlat, vaatteet, tunnetilat ja perhe. Tehtävät ovat pääosin monivalintatehtäviä, mutta muutamista aiheista mukana on myös muutamia yhdistelytehtäviä. Tehtävien tekemiseen tarvitaan hyvä englannin kielen taito ja materiaali soveltuu hyvin oppijan itsenäiseen sanavaraston opiskeluun ja testaukseen.

(16) EUROMOBIL

<http://www.euro-mobil.org/suomi/index.php>

Euromobil on multimediapohjainen informaatio- ja kielenoppimisohjelma, jonka tarkoituksena on tukea vaihto-opiskelua. Euromobil auttaa opiskelijoita valmistautumaan ulkomailla opiskeluun ja selviytymään jokapäiväisistä tilanteista isäntämaassa. Tehtävät tähtäävät selviytymiseen erilaisissa viestintätilanteissa kohdekielellä. Ohjelma soveltuu käytettäväksi sekä itseopiskelussa että kontaktiopetuksessa ja se on suunnattu alkeistason oppijoille. Harjoitukset liittyvät opiskeluun ja arkielämään. Tukikielenä on englanti.

Ohjelma täytyy tilata ja sitä saa käyttää hyväksytyään lissenssisopimuksen ehdot ja lähetettyään sähköpostiosoitteen julkaisijalle

(<http://www.solki.jyu.fi/julkaisee/Euromobil/Fl.htm>). Lisäksi ohjelma on saatavana ja tilattavissa CD-muodossa.

(17) VIRTUAL FINLAND

<http://virtual.finland.fi/netcomm/news/showarticle.asp?intNWSAID=25831>

Hannele Branchin kirjoittama englanninkielinen esittely suomen kielestä. Artikkelissa esitellään muun muassa suomen kielen erityispiirteitä. Soveltuu englantia ymmärtäville kielenoppijoille, jotka haluavat tutustua suomen kielen ominaispiirteisiin.

(18) SUOMEN KIELESTÄ ENGLANNIKSI

<http://www.cs.tut.fi/~jkorpela/Finnish.html>

Sivusto sisältää Jukka Korpelan laatimia materiaaleja, joissa esitellään englanniksi muun muassa suomen kielen erityispiirteitä, ääntämistä, tavallisimpia sanoja ja ilmauksia, sijamuotojärjestelmää sekä muita suomen kielelle tyypillisiä kielioppi-ilmiöitä. Lisäksi sivustolta löytyy laajahko linkkilista suomen kieltä koskevista englanninkielisistä materiaaleista.

(19) ÄÄNTÄMISHARJOITUKSIA

<http://www.sci.fi/~kajun/finns/>

Sivusto sisältää suomalaisia nimiä ja sanoja, joita voi kuunnella ja toistaa. Apukielenä on englantia. Soveltuu alkeis- ja perustason oppijoille itsenäiseen ääntämisen harjoitteluun.

(20) FINNISH GRAMMAR

<http://www.uta.fi/~km56049/finnish/>

Sivustolla esitellään suomen kielen kielioppia englanniksi. Käsitellyjä aiheita ovat muun muassa pronominit, adjektiivit, komparatiivi, tavutus, astevaihtelu, prepositiot ja postpositiot, verbityypit ja –muodot, sijamuodot, konjunktiot ja sanojen johtaminen. Mukana on myös aakkosellinen ja sanaryhmittäin koottu englanti-suomi –sanasto.

(21) FINNISH SCHOOL

<http://www.finnishschool.com/>

Finnish School on englanninkielinen maksullinen sivusto, joka toimii lähinnä sanaston opiskelun apuna. Sivusto sisältää noin 4600 suomen kielen sanaa ja erilaisia sanastotehtäviä. Päästäkseen materiaaleihin täytyy liittyä ja rekisteröityä jäseneksi. Tällä hetkellä liittymismaksu on 5 euroa.

(22) HANGMAN-PELI

<http://www.clueword.com/game/hangman.htm>

Hirsipuu-sanapeli, jota pelataan arvaamalla ja klikkaamalla kirjaimia, joita sanassa ehkä on. Vihjeet on annettu englanniksi.

(23) KIELIPELEJÄ

<http://eng.teachers.thelanguagemenu.com/games/>

Sivustolla on kuusi erilaista interaktiivista peliä, joiden avulla voi opiskella sanastoa. Suomen kielen opiskeluun sopivat parhaiten yhdistelypeli, jossa yhdistetään kuvia ja sanoja, kuvasanapeli, jossa oppija kirjoittaa, mitä kuvassa on sekä sanastopeli, jossa käännetään sanoja eri kielistä suomen kielelle.

<http://eng.teachers.thelanguagemenu.com/games/Matchinggame>

<http://eng.teachers.thelanguagemenu.com/games/Picturevocabularygame>

<http://eng.teachers.thelanguagemenu.com/games/VocabularyGame>

(24) VERBINTAIVUTUSHARJOITUKSIA

<http://www.linnala.net/pankki.htm>

Sivustolle on koottu eri kielten verkkoharjoituksia. Kohdasta suomi löytyy muun muassa verbin taivutusharjoituksia ja talvisanastoon liittyviä sanaristikkotehtäviä. Ohjeet on annettu suomen, englannin, saksan ja venäjän kielillä. Tehtävänä on taivuttaa annettua verbiä kaikissa persoonamuodoissa. Vastaukset saa tarkistettua check-painikkeesta ja kysymysmerkki-painikkeesta saa tarvittaessa vihjeen oikeasta ratkaisusta.

2.3. Peruskielitaito

(25) LOPUSSA KIITOS SEISOO

<http://users.jyu.fi/~pejupyht/kiitos/index.htm>

Lopussa kiitos seisoo –sivusto sisältää kuullunymmärtämistehtäviä, jotka on suunniteltu vironkielisille opiskelijoille. Sivuston tehtävät perustuvat Lopussa kiitos seisoo –lisälukemistoon, jonka ovat laatineet Leena Nissilä, Katrin Reimus, Ebe Talpsepp ja Jaan Õispuu. Vaikeustasoltaan yksittäiset tehtävät vaihtelevat tasojen A1-A2 välillä ja sanastoltaan muutamat tehtävät ovat paikoin jopa B-tasoa. Aiheina ovat erilaisten henkilöiden esittelyt (5 tehtävää). Johdantokappaleessa voi myös kerrata aakkoset – tosin linkki ei tätä selvitystyötä tehdessä toiminut. Osa tehtävistä on kesken (6 tehtävää) ja sivustolle on tulossa myöhemmin esimerkiksi asumiseen ja työhön liittyviä tekstejä.

(26) LINGUHOUSE

http://www.linguhouse.com/Dir/StudyRoom/FI/StudyFI_Intro.html

LinguHouse Study Room sisältää opiskelumateriaalia useilla kielillä. Valittavana on useita eri kieliyhdistelmiä ja suomea voi opiskella valitsemalla pääkielekseen saksan, englannin, espanjan, ranskan, italian, portugalil, venäjän, ruotsin tai kiinan kielen. Materiaali koostuu lähinnä sanoista ja esimerkkilauseista käännoksineen ja käsiteltyjä aihepiirejä ovat tervehdykset ja tavallisimmat kohteliaisuusfraasit, esittäytyminen ja henkilötiedot, perhe

ja ystävät, koti ja asuminen, työ, harrastukset, terveys, ostokset ja hinnat, matkustaminen, sää, ajanilmaukset, hinnat, tavallisimmat kysymykset ja puhetilanteet.

(27) ARKIPÄIVÄN SUOMEA MAAHANMUUTTAJILLE

<http://www.edu.fi/oppimateriaalit/arkipaivansuomea/>

Arkipäivän suomea maahanmuuttajille –oppimateriaali on tarkoitettu aikuisille maahanmuuttajille. Materiaali sisältää lyhyitä videohaastatteluja arkipäivään ja työelämään liittyvistä aihepiireistä. Haastateltavat kertovat muun muassa perheestään, harrastuksistaan, koulutuksestaan, työkokemuksestaan ja työstään sekä erilaisista työelämään liittyvistä tilanteista ja asioista. Puheen saa halutessaan näkyviin kirjoitettuna.

Materiaalista on saatavilla kaksi versiota, suppeampi verkkoversio ja erikseen tilattava laajempi cd-rom –materiaali. Verkkomateriaali sisältää pelkästään kuunneltavat haastattelut ja niiden litteroinnit. Materiaalin laajempi cd-rom –versio koostuu kolmeen aihepiiriin liittyvistä teksteistä ja tehtävistä: koti ja perhe, kaupungilla ja työpaikalla. Tehtävissä yhdistetään kysymyksiä sopiviin vastauksiin, tunnistetaan asioita ja tapahtumia yhdistämällä repliikkejä ja kuvia, harjoitellaan sanoja täydentämällä sanaristikoita ja aukkotehtäviä sekä poimimalla kertomuksessa kuultuja sanoja, harjoitellaan kuullun ymmärtämistä järjestämällä annettuja sanoja kertomuksen mukaiseen järjestykseen, täydentämällä hintoja ja sijoittamalla opasteita sopiviin kuviin. Lisäksi materiaali sisältää verkkoversion haastattelut ja niihin liittyviä aukkotäydennys- ja sanelutehtäviä.

Ohjeet ovat melko sekavat ja cd-rom -materiaali on suhteellisen vaikeakäyttöinen, joten se ei todennäköisesti sovellu maahanmuuttajien itseopiskeluun. Verkkoversion avulla opiskelija voi kuunnella ja lukea tekstejä, mutta tehokkaimmin materiaalia pystynee käyttämään opettajan tukemana ja esimerkiksi opettajan tekemien kysymysten kautta.

(28) KESKELLÄ SUOMEA

http://kielikompassi.jyu.fi/omatila/keskella_suomea/index.htm

Keskellä Suomea –materiaali on tarkoitettu perustason opetusmateriaaliksi ja se soveltuu parhaiten kieltä jo vähän osaaville kielenoppijoille (tasot A1-A2). Materiaali koostuu aidoista puhetilanteista ja tarkoituksena on harjoitella puheen ymmärtämistä ja opetella löytämään keskustelun perusajatus sekä harjoitella suomen kielen rakenteita. Materiaali sisältää videoita, ääninauhuja, tekstejä, tehtäviä ja suomi-englanti sanaston. Videon tai ääninauhan voi kuunnella niin monta kertaa kuin haluaa ja keskustelun saa halutessaan näkyviin kirjoitettuna. Tehtävissä harjoitellaan keskustelun ymmärtämistä kokonaisuutena sekä tyypillisiä suomen kielen rakenteita.

Keskustelut on koottu viiden teeman alle: terassilla, lapsen kanssa, torikahviossa, turistina ja tilanteita. Terassilla -teema sisältää keskustelut kesätöistä sekä mökkeilystä ja vapaa-ajan vietosta. Lapsen kanssa –osiossa tutustutaan suomalaiseen perheen arkeen ja juhlaan.

Torikahviossa –osio sisältää kaksi ostotilannetta ja kaksi keskustelua. Turistina –osiossa puhutaan matkustamisesta ja tilanteita –osio sisältää erilaisia puhetilanteita. Kuullun ymmärtämistehtävät ovat avoimia kysymyksiä, oikein-väärin -väittämiä tai monivalintatehtäviä. Oikeat vastaukset voi tarkistaa kysymysten vieressä sijaitsevan linkin kautta. Kuunneltavien tekstien yhteydessä on myös lisätehtäviä, jotka käsittelevät muun muassa puhekieltä, jokapäiväistä sanastoa, kysymyssanoja ja ajan ilmauksia.

(29) SUOMEN KIELEN PERUSKURSSI

<http://www.helsinki.fi/hum/skl/i ihmiset/silfverbergl/peruskurssi/etusivu.htm>

Sivustolle on koottu suomen kielen harjoituksia, jotka on alun perin suunniteltu tukimateriaaliksi Helsingin yliopiston suomen kielen peruskurssin opiskelijoille. Sivustolta löytyy harjoituksia muun muassa aine- ja kappalesanoista, nominityypeistä, verbien preesensmuodoista, astevaihtelusta, paikallissijoista, yksikön genetiivistä ja partitiivista, subjektin, objektin ja predikaatiivin sijamuodoista, nesessiivilauseista ja kolmannen infinitiivin muodoista. Kaikkiin tehtäviin annetaan vastaukset. Lisäksi aloitussivulla on linkki mallitestiin, jonka avulla opiskelija voi testata osaamistaan.

(30) TAMPEREEN YLIOPISTON KIELIKESKUS, ITSEOPISKELUSTUDIO

<http://hamppu.uta.fi/laitokset/kielikeskus/selfaccess/language.php?menu=fin&lang=fin&level=a&chapter=exercises>

Tampereen yliopiston kielikeskuksen sivuilta löytyvä harjoituspaketti, joka on tarkoitettu tasojen A1-A2 opiskelijoille. Harjoitukset ovat perinteisiä kielioppitehtäviä ja niiden avulla voi harjoitella muun muassa tavallisimpien verbien persoonataivutusta, kieltomuotoja, imperfektiä, lauseen muodostamista sekä yleisimpiä sijamuotoja. Mukana on myös muutama perustason tekstin ymmärtämistehtävä.

(31) SUOMEA, OLE HYVÄ!

<http://www.edu.fi/oppimateriaalit/suomeaolehyva/>

Suomea, ole hyvä –verkko-oppimateriaali on lähinnä aikuisille maahanmuuttajille suunnattu laaja kielitieto- ja harjoitustehtäväkokonaisuus. Materiaali pohjautuu Suomea, ole hyvä –oppikirjoihin, mutta verkko-oppimateriaalia voidaan hyvin käyttää ilman kirjojakin. Materiaali soveltuu esimerkiksi kotoutumiskoulutuksen lisämateriaaliksi, avuksi opetuksen eriyttämiseen sekä itseopiskeluun.

Materiaalin vaikeusaste vaihtelee alkeistasolta itsenäisen ja jopa taitavan kielenkäyttäjän tasolle (A1-C1). Kielioppiharjoitukset ovat pääosin aukkotäydennys- ja monivalintatehtäviä. Ohjelma antaa tarvittaessa vihjeitä tehtävien ratkaisuun ja näyttää oikeat vastaukset. Materiaali sisältää myös havainnollisia animaatioita esimerkiksi verbien ja nominien astevaihtelusta. Mukana on myös sanastotehtäviä, kuten sanaristikoita ja löydä vastine -tehtäviä. Kielioppi esitellään melko laajasti ja selkeästi. Sivuilta löytyy myös linkki suomi-englanti –verbiluetteloon.

Materiaali on jaettu kolmeen osaan, joista jokainen sisältää johdannon, kielitieto-osuuden sekä harjoitus- ja sanasto-osiot. Ensimmäinen osa soveltuu A1-B1 tason oppijoille. Ensimmäisen osan kielitieto-osuudessa esitellään muun muassa persoonataivutus, astevaihtelu, tavallisimmat sijamuodot, monikko, imperfekti, objekti, passiivi, perfekti ja pluskvamperfekti, 3. infinitiivi ja vertailuasteet. Harjoitusosio sisältää kielioppitehtäviä, ristisanatehtäviä, kirjainten täydennystehtäviä sekä tekstin kokoamisharjoituksia. Harjoitusosion yhteydessä on myös linkki sanastoihin, joita löytyy englannin, arabian, ranskan, saksan, serbian, somalin ja venäjän kielillä.

Materiaalin toinen osa soveltuu tasojen B1-B2 oppijoille. Toisen osan kielitieto- ja harjoitusosuudet käsittelevät muun muassa pronomineja, ajan ilmauksia, harvinaisia sijamuotoja, rektioita, nomini- ja verbityypppejä sekä astevaihtelua. Sanastotehtävissä harjoitellaan esimerkiksi adjektiiveja ja vastakohtapareja. Kolmannen osan tehtävät sopivat B2-C1 tasoille oppijoille. Kolmannen osan aiheita ovat muun muassa iso ja pieni alkukirjain, nominaalimuodot, potentiaali, passiivin perfekti ja pluskvamperfekti sekä lauseenvastikkeet. Sanastotehtävät koostuvat lähinnä vastakohta- ja synonyymitehtävistä.

(32) KIELIOPPITEHTÄVIÄ

<http://cc.oulu.fi/~langcent/fff/Suomi00-5.htm>

Sivulle on koottu perustason kielioppiasioita koskevia tehtäviä, joiden avulla voi harjoitella muun muassa verbin taivutusta, genetiivin, partitiivin ja paikallissijojen käyttöä sekä kysymys- ja ruokasanastoa. Tehtävien ohessa on kysymysmerkkipainike, josta saa tarvittaessa vihjeen tehtävän ratkaisuun.

(33) HIRSIPUU-SANAPELIT

<http://cc.oulu.fi/~langcent/fff/sanasto/ammatti-hangs.htm>

<http://cc.oulu.fi/~langcent/fff/sanasto/Koti-hangs.htm>

Hirsipuu-sanapelit, joissa aiheena ammatit ja koti. Peliä pelataan arvaamalla ja klikkaamalla kirjaimia, joita sanassa ehkä on. Molemmissa peleissä on kymmenen sanaa.

(34) TERVEHDYKSET

<http://cc.oulu.fi/~langcent/fff/tervetxt1.htm>

<http://cc.oulu.fi/~langcent/fff/tervetxt2.htm>

Sivuilla on kaksi lyhyttä vuoropuhelua, joista puuttuu sanoja. Opiskelijan tehtävänä on täydentää puuttuvat sanat. Ohjelma antaa tarvittaessa vihjeitä tehtävien ratkaisuun ja näyttää oikeat vastaukset.

(35) SANAKOE

<http://cc.oulu.fi/~langcent/fff/sananouns.htm>

Tavallisimpia substantiiveja sisältävä sanakoe, jossa vihje on annettu kuvana tai englannin kielellä. Opiskelijan tehtävänä on valita oikea vastine neljästä vaihtoehdosta. Sanakoe sisältää 40 sanaa ja seuraavaan kysymykseen pääsee sivun yläreunassa olevan nuolipainikkeen avulla.

(36) VERBIHARJOITUKSIA

<http://cc.oulu.fi/~langcent/fff/lhaneka1.htm>

Perustason verbiharjoituksia, joissa opiskelijan tehtävänä on täydentää annettu verbi oikeassa muodossa aukkoon. Ohjelma antaa tarvittaessa vihjeitä tehtävien ratkaisuun ja näyttää oikeat vastaukset. Sivusto koostuu kaiken kaikkiaan kahdeksasta harjoituksesta ja seuraavaan harjoitukseen pääsee sivun yläreunassa olevan nuolipainikkeen avulla.

(37) EASYTOWN

<http://www.easy2.org/>

Easytown on englanninkielinen sivusto, jossa voi opiskella suomen kieltä käyttäen apukielenä englannin lisäksi ranskaa, saksaa tai italiaa. Materiaali koostuu lyhyehköistä vuoropuheluista, jotka liittyvät erityyppisiin arkipäivän toimintoihin: Party with friends, First day at work, Shopping, Arrival, Accomodation, Discotheque, Phone, Streetfood. Kunkin aihealueen sisällä on muutama vuoropuhelu, jotka ovat sekä luettavissa että kuunneltavissa eri kielillä. Kunkin vuoropuhelun yhteydessä on myös linkki sanastoon ja kielioppiselityksiin.

(38) RAKENNETEHTÄVIÄ

<http://www.tkukoulu.fi/~pesonesk/imperfekti.htm>
<http://www.tkukoulu.fi/~pesonesk/imperfekti2.htm>
<http://www.tkukoulu.fi/~pesonesk/negatiivi.htm>
<http://www.tkukoulu.fi/~pesonesk/monnegat.htm>
http://www.tkukoulu.fi/~pesonesk/mon1_000.htm
http://www.tkukoulu.fi/~pesonesk/mon2_000.htm
http://www.tkukoulu.fi/~pesonesk/mon3_000.htm
<http://www.tkukoulu.fi/~pesonesk/adj.htm>

Sannan suomi –sivuille koottuja rakennetehtäviä, joiden avulla voi harjoitella imperfekti- ja monikkomuotoja sekä adjektiivien vertailumuotoja. Tehtävät ovat sanaristikoita, monivalintatehtäviä tai avoimia kysymyksiä.

(39) LUETUNYMMÄRTÄMISTEHTÄVIÄ

<http://www.tkukoulu.fi/~pesonesk/prahatetava.htm>
<http://www.tkukoulu.fi/~pesonesk/manhattan.htm>
<http://www.tkukoulu.fi/~pesonesk/flami.htm>
<http://www.tkukoulu.fi/~pesonesk/efes.htm>
<http://www.tkukoulu.fi/~pesonesk/kanaria.htm>

<http://www.tkukoulu.fi/~pesonesk/pottumaria.htm>

<http://www.tkukoulu.fi/~pesonesk/kisuhotpot.htm>

<http://www.tkukoulu.fi/~pesonesk/dalluhotpot.htm>

Sanna suomi –sivuille koottuja luetunymmärtämisen tehtäviä, joiden aiheina erilaiset paikat, historia ja eläimet. Tehtävät sisältävät tekstin ja tekstiin liittyvät monivalintakysymykset. Suurin osa teksteistä soveltuu A2-tasoiselle oppijalle, mutta muutamat tekstit sisältävät myös vaikeampaa, B-tason sanastoa.

(40) MOPED-SIVUSTON VERKKOTEHTÄVIÄ

Moped on maahanmuuttajaopetuksen sivusto, joka on suunnattu opettajille, oppilaille ja heidän vanhemmilleen. Virtuaalikoulun sivuilta (<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/materiaalit-www1.html>) löytyy oppimateriaaleja suomi toisena kielenä –opetukseen, mutta tehtävät ovat pääosin suunnattuja kouluikäisille oppijoille. Aikuisille peruskielitaidon tasolla oleville maahanmuuttajille sopivia tehtäviä on lähinnä sanasto- ja kielentuntemusosioissa sekä luetun ymmärtämisen osiossa.

Sanastotehtäviä:

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/satasubst/index.html>

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/sanapaja/index.html>

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/hallanvaara/index.html>

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/tunnistus/index.html>

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/harjoitukset/sanoja.htm>

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/harjoitukset/yhdyssanat.htm>

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/harjoitukset/verbeja.htm>

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/harjoitukset/vastakohtia.htm>

Kielioppitehtäviä:

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/aihiot/adjektiivit1.htm>

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/taivutus/index.html>

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/harjoitukset/uimahalliverbi.htm>

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/verbiverryttely/index.html>

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/harjoitukset/s2taytyy.htm>

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/harjoitukset/Kenellacloze.htm>

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/objekti/index.html>

Luetun ymmärtämisen tehtäviä:

http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/harjoitukset/luetun_ymm.htm

<http://www.mopedkoulu.fi/materiaali/harjoitukset/vappu.htm>

(41) SUOMIOPAS

<http://cc.joensuu.fi/~anuppone/index.html>

Suomiopas on suomen kieltä ja kulttuuria käsittelevä sivusto, jonka kieliosioon on koottu kielioppitehtäviä ja kieliopin esittelyä. Tehtävät ovat aukkotehtäviä, joissa annettua sanaa tulee taivuttaa kontekstin vaatimaan muotoon. Tehtävien ohessa on kysymysmerkkipainike, josta saa tarvittaessa vihjeen tehtävän ratkaisuun. Tehtävät sisältävät muun muassa verbintaivutusharjoituksia sekä objekti- ja paikallissijatehtäviä. Kulttuuriosiossa esitellään suomalaisia juhlia, tapoja ja nuortenkirjallisuutta.

(42) JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON MALLITENTIT TASOILLE A1 JA A2

http://www.kielikeskus.jyu.fi/uploads/document_userfiles/suomi1_tentti.pdf

http://www.kielikeskus.jyu.fi/uploads/document_userfiles/suomi2_tentti.pdf

Jyväskylän yliopiston kielikeskuksen sivuilta löytyvät tulostettavat mallitentit, joiden avulla oppija voi testata omia taitojaan ja arvioida kielitaidon tasoaan.

(43) AITO-MATERIAALIT

<http://aikuiskoulutus.kotka.fi/aito/students/index.htm>

Sivusto on syntynyt AITO-projektissa (Improving Immigrants Access to Language and Society) ja sen on toteuttanut Kotkan ammatillinen koulutuskeskus. Sivustolla on tekstejä ja harjoituksia, jotka soveltuvat pääosin A2-B1 tasoille kielenoppijoille. Tekstit ovat vuoropuheluita ja niiden aiheina ja tapahtumapaikkoina ovat sosiaalitoimisto, hissi, työnhaku, opintosetelit, vuoronumero ja sairausloma. Vuoropuheluihin liittyvät harjoitukset ovat sanasto-, rakenne- ja luetunymmärtämistehtäviä.

(44) VILMA

<http://virtuoosi.pkky.fi/vilma/>

Vilma-sivusto sisältää verkkomateriaalia maahanmuuttajien yhteiskuntatiedon opiskeluun. Sivuilta löytyy monipuolisesti tietoa Suomesta ja suomalaisesta yhteiskunnasta ja sivustoa voi hyödyntää myös kielen opiskelussa, esimerkiksi sanaston ja tekstin ymmärtämisen taitojen harjoittelussa. Teoriatiedon lisäksi Vilma sisältää paljon kuvia, tehtäviä ja linkkejä. Sivustoa voidaan käyttää sekä kontaktiopetuksen että itseopiskelun apuna. Opiskelija voi hakea sivustolta tietoja ja tehdä erilaisia tehtäviä.

Sivuston materiaali on integroitu suomen kielen opiskeluun siten, että uudet sanat on kerätty sanastoiksi. Kieli on selkokieltä ja opiskelija voi valita joko helpomman tai vaikeamman kielitason. Kielitason 1 tekstit ja tehtävät sopivat A2-B1 tason oppijoille ja kielitason 2 materiaali vaatii jo hieman kehittyneempää kielitaitoa (B2). Käsiteltäviä aihepiirejä ovat muun muassa maantiede, ilmasto, luonto, väestö, uskonto, elinkeinot, historia, koulutusjärjestelmä, työelämä tietous, sosiaaliturva sekä kansalaisen oikeudet ja velvollisuudet.

2.4. Itsenäisen kielenkäyttäjän kielitaito

(45) SUPISUOMEA

<http://www.yle.fi/opinportti/supisuomea/>

Supisuomea –kurssin laaja verkkomateriaali sisältää kielioppia, dialogeja, tekstejä, erilaisia tehtäviä sekä kuunteluharjoituksia. Tehtävät voi tarkistuttaa ja tehdä uudelleen. Supisuomea tv-sarjan jaksoja voi katsella videoklippeinä. Saatavana on myös samanniminen FinnLecturan julkaisema oppikirja sekä DVD-levy, joka sisältää kaikki tv-sarjan 12 jaksoa.

Kurssi sisältää 12 kappaletta ja kappalekohtaisia kielioppiasioita, harjoituksia ja fraaseja voi hakea Kootut-valikosta. Sanastolinkit löytyvät sivuston vasemmasta reunasta ja sanastoja on tehty englannin, ranskan, saksan, venäjän, ruotsin ja somalin kieliin. Kappaleiden 1 – 5 sisällöt soveltuvat parhaiten A1-A2 tasojen oppijoille ja kappaleet 6 – 12 puolestaan tason B1 sekä vaikeimpien asioiden kohdalla tason B2 oppijoille.

(46) SELKOUUTISET

<http://papunet.net/selko/selkouutiset.html>

Selkouutiset on selkokielellä kirjoitettu ajankohtaislehti, jossa ulkomaan ja kotimaan tapahtumista, kulttuurista, urheilusta ja viihteestä. Lisäksi mukana on paljon arkipäivän elämään liittyvää tietoa. Selkouutisia voi hyödyntää sekä suomen kielen kontaktiopetuksessa että itseopiskelussa. Opettaja voi laatia uutisista sanasto-, luetunymmärtämis- ja rakennetehtäviä. Erityisen hyvin lehti sopii yläkouluikäisten, suomea jo suhteellisen hyvin osaavien oppilaiden kielitaidon syventämiseen, mutta osin myös aikuisten suomi toisena kielenä –opetukseen. Itseopiskelussa voi käyttää hyväksi uusien numeron –linkin alta löytyviä kysymyksiä. Lehdessä käytetty kieli ja sen vaikeustaso vaihtelee siten, että helpoimmat tekstit sopivat jo A2-tason oppijalle, mutta pääosa teksteistä vaatii B1-tasoista osaamista.

(47) YMMÄRRÄ SUOMEA

<http://www2.edu.fi/yymmarrasuomea/>

Ymmärrä suomea on luetunymmärtämiskurssi, joka on tarkoitettu opiskelijoille, jotka jo hallitsevat peruskieliopin ja keskeisen sanaston. Materiaali sopii hyvin itsenäiseen opiskeluun. Materiaali koostuu eri aihepiirien teksteistä, jotka on jaettu lyhyisiin kappaleisiin. Kappaleiden tekstit voi myös kuunnella. Kunkin kappaleen lopussa on ymmärtämistä testaavia monivalintatehtäviä. Tekstit käsittelevät muun muassa erilaisia jokapäiväisiä tapahtumia, suomalaisia asioita ja ilmiöitä sekä historiaa.

Kappaleisiin sisältyvät kappalekohtaiset sanastot ja kielioppiosuudet, joita voi käyttää myös teksteistä irrallaan. Materiaali sisältää myös laajan suomi-englanti –verbiluettelon, jossa suomalaisten verbien taivutusmuodot saa esiin verbiä klikkaamalla.

(48) AMMATILLISTA SUOMEA

http://www.edu.fi/oppimateriaalit/ammattilliset_kielet/autotalli/fimg/
http://www.edu.fi/oppimateriaalit/ammattilliset_kielet/potilashuone/fimg/
http://www.edu.fi/oppimateriaalit/ammattilliset_kielet/kampaamo/fimg/
http://www.edu.fi/oppimateriaalit/ammattilliset_kielet/toimisto/fimg/

Ammatillista suomea –sivustolla on tehtäviä neljään eri ammattialaan liittyen. Tehtävien avulla esitellään ja harjoitellaan auto-, sairaanhoito-, kampaamo- ja toimistotyöhön liittyvää sanastoa ja kielen rakenteita sekä syntyperäisen puhujan antamien ohjeiden ymmärtämistä. Sanoihin ja kielen rakenteisiin tutustutaan kuvien kautta ja niitä harjoitellaan kuuntelemalla ja noudattamalla kuultuja ohjeita sekä erilaisten täydennys-, vaihtoehto- ja yhdistelytehtävien avulla.

(49) KORVAT AUKI

http://kielikompassi.ulc.jyu.fi/suomi2/24_tuntia_opiskelijaelamaa/korvat_auki.html

Korvat auki on Jyväskylän yliopiston kielikeskuksen kehittämä kielenopiskelumateriaali, joka sisältää suomen kielen kuunteluharjoituksia. Materiaalin tukikieli on englanti ja suurin osa ohjeista ja kysymyksistä annetaan englanniksi. Teemana on opiskelijaelämä ja materiaali sisältää yhdeksän kappaletta, joissa kussakin on muutama vuoropuhelu. Vuoropuhelut ovat sekä kuunneltavissa että luettavissa. Kustakin vuoropuhelusta esitetään englanninkielisiä kysymyksiä ja mallivastaukset. Harjoitukset sopivat oppijoille, jotka ovat kielitaitotasolla A2-B1.

(50) REAGOINTIHARJOITUKSIA

http://kielikompassi.ulc.jyu.fi/opetus/s2/reagoi/reagointi_kuvaversio4.html

Jyväskylän yliopiston kielikeskuksen kehittämien reagointiharjoitusten avulla oppija voi harjoitella reagoimista erilaisissa spontaaneissa puhetilanteissa. Tarkoituksena on, että oppija kuuntelee repliikin, jonka jälkeen hänellä on noin 10 sekuntia aikaa reagoida siihen spontaanisti. Tämän jälkeen nauhalta kuuluu kahden suomalaisen reaktio samaan repliikkiin. Materiaali sisältää kuusitoista erilaista tilannetta ja repliikkiä. Tarvittaessa repliikit ja mallivastaukset saa näkyviin myös tekstinä. Harjoitukset sopivat pääosin A2-B2 tason oppijoille.

(51) TAMPEREEN YLIOPISTON KIELIKESKUS, ITSEOPISKELUSTUDIO

<http://hamppu.uta.fi/laitokset/kielikeskus/selfaccess/language.php?menu=fin&lang=fin&level=b&chapter=exercises>

Tampereen yliopiston kielikeskuksen sivuilta löytyvä harjoituspaketti, joka on tarkoitettu tasojen B1-B2 opiskelijoille. Harjoitukset ovat perinteisiä kielioppitehtäviä ja niiden avulla voi harjoitella muun muassa järjestyslukujen käyttöä, passiivi- ja konditionaalimuotoja, nominaalimuotoja sekä sijamuotoja. Mukana on myös tekstin ymmärtämistehtävä.

(52) YLEISRADION SELKOUUTISET

<http://www.yle.fi/ulkomailla/index.php?id=1334>

Yleisradion selkouutiset kertovat ajankohtaisista tapahtumista Suomessa ja ulkomailla. Ohjelman kieli on helpotettua ja yksinkertaistettua. Uudet Selkouutiset tulevat nettisivuille joka päivä ja arkistosta löytyy myös vanhempia uutislähetystyksiä. Ohjelman voi sekä kuunnella että lukea ja lisäksi voi myös vastata uutisia koskeviin kysymyksiin ja testata siten, kuinka hyvin hän ymmärtää uutiset. Ohjelman kieli soveltuu vaikeustasoltaan parhaiten B1-tason oppijoille, mutta helpoimpia, esimerkiksi arkipäiväisistä aiheista kertovia uutisia pystyvät kuuntelemaan ja ymmärtämään myös A2-tason oppijat.

(53) TEKSTIKURSSI

<http://www.helsinki.fi/hum/skl/i ihmiset/silverbergl/teksteja/tekstit.htm>

Sivustolla voi harjoitella tekstinymmärtämistaitoja. Harjoitukset on suunniteltu Helsingin yliopiston Suomen kieli ja kulttuuri –oppiaineen opiskelijoille, jotka opiskelevat aineopintojen tasolla. Tehtävä soveltuvat kuitenkin myös muille suomea jo melko hyvin osaaville. Tekstejä on 18 ja sen ovat pääosin autenttisia, osin muokattuja lehtikirjoituksia tai julkaisuja. Muutamissa teksteissä on mukana suomenkielinen sanasto. Teksteihin liittyy monenlaisia tehtäviä, kuten esimerkiksi luetunymmärtämistä testaavia avokysymyksiä, sanaston ja kieliopin hallintaa kehittäviä tehtäviä sekä puhekielen, tyylin ja merkityksen ymmärrystä testaavia tehtäviä. Kaikkiin tehtäviin on annettu mallivastaukset. Helpoimmat tehtävät soveltuvat B1-B2 tason oppijoille, mutta vaikeimmista tehtävistä selviytymiseen vaaditaan C1-C2 tason kielitaitoa.

(54) PERUNAKELLARI

<http://www.perunakellari.fi/ai.html>

Perunakellari –sivustolle on koottu interaktiivisia harjoituksia, jotka on suunniteltu ensisijaisesti alakouluikäisille kielenoppijoille. Osa tehtävistä soveltuu kuitenkin hyvin myös aikuisille. Tehtävät ovat pääosin oikeinkirjoitusharjoituksia, mutta mukana on myös esimerkiksi sijamuoto-, diftongi- ja kaksoiskonsonantti- sekä sanaluokka- ja lyhennetehtäviä. Tehtävien vaikeustaso vaihtelee tasojen A2 – B2 välillä. Soveltuu

parhaiten kontaktiopetuksen oheismateriaaliksi, mutta osin myös itsenäiseen opiskeluun (varsinkin silloin, kun opettaja voi antaa tehtävistä palautetta tai käsitellä tehtäviä jälkikäteen opiskelijan kanssa).

(55) OULUN NORMAALIKOULUN ÄIDINKIELEN JA KIRJALLISUUDEN HARJOITUKSIA

<http://norssi oulu.fi/suomi/>

Oulun normaalikoulun äidinkielen ja kirjallisuuden opiskeluun tarkoitettuja harjoituksia, joista osa soveltuu myös suomi toisena kielenä –opiskelijoille (kappale 7). Tasojen B1-B2 oppijoille sopivia tehtäviä ovat muun muassa adjektiivi- ja verbitehtävät sekä osa objektitehtävistä. Soveltuu parhaiten käytettäväksi kontaktiopetuksessa, koska monet tehtävät vaativat opettajan avustusta ja lisäselitystä.

(56) MAAHANMUUTTAJAN AMMATTI-INFO

<http://koulut.tampere.fi/materiaalit/mai/etusivu/etusivu.htm>

Sivusto sisältää maahanmuuttajien suomen kielen, yhteiskuntatiedon ja opinto-ohjauksen lisäoppimateriaalia, joka soveltuu hyvin esimerkiksi uuden sanaston opiskeluun. Aihepainotus on suomalaisessa yhteiskunnassa, opiskelussa ja työelämässä. Joka päivä –otsikon alta löytyy sanasto-, kielioppi-, kirjoitus- ja tekstin ymmärtämistehtäviä. Osan tehtävistä voi tehdä suoraan koneella, mutta osa vaatii harjoituksen printtaamisen. Materiaali soveltuu parhaiten kontaktiopetuksen oheismateriaaliksi, jolloin opiskelijat pystyvät keskustelemaan ja vaihtamaan ajatuksiaan sekä harjoittamaan tuottamistaitojaan ja saamaan palautetta.

(57) JOKERI-PORTAALIN AMMATTISUOMI

<http://www.amiedu.net/jokeri/suomenkieli/materiaali.htm>

Jokeri-sivusto on syntynyt ”Jokainen on erilainen oppija” –hankkeen kautta. Sivuilla on ammatilliseen aikuiskoulutukseen liittyvää tietoa ja linkkejä sekä ohjauksen välineitä ja opetusmateriaalia. Materiaalit sisältävät tulostettavia tehtäviä muun muassa sähkö- ja metallialaan liittyen, hoitoalan sanastoa, työturvallisuuteen liittyviä tehtäviä, hygieniapassimateriaalia sekä eri ammattien kuvauksia. Soveltuu parhaiten kontaktiopetuksen tuki- ja oheismateriaaliksi.

(58) SANASTOTESTEJÄ

<http://www.goethe-verlag.com/tests/index1.htm> (kaikki kielivaihtoehdot)

<http://www.goethe-verlag.com/tests/EM/EM.HTM> (englanti-suomi)

Sivusto sisältää sanastotestejä, joiden avulla voi kartoittaa sanavarastoa. Testejä on saatavana useilla kielillä (25) ja apukielenä voi olla esimerkiksi englanti, venäjä, espanja, ranska, turkki tai kiina. Testit koostuvat käänöslauseista, joista puuttuu yksi sana. Opiskelija valitsee puuttuvan sanan annetuista vaihtoehdoista ja kirjoittaa sen laatikkoon.

Testit on jaettu kahteen osaan, joista helpommat soveltuvat A2-B2 tasojen ja vaikeammat B2-C2 tasojen oppijoille. Soveltuu sekä kontaktiopetuksen oheismateriaaliksi että itsenäiseen opiskeluun.

(59) TEKSTIHARJOITUS

<http://cc.oulu.fi/~langcent/fff/ARKIAAMU.htm>

Sivulla on tekstiharjoitus, jossa opiskelija rakentaa annetuista tekstinpätkistä loogisesti rakentuvan kokonaisuuden. Ohjeet on annettu englanniksi. Soveltuu sekä kontaktiopetuksen oheismateriaaliksi että itsenäiseen opiskeluun.

(60) JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON MALLITENTIT TASOILLE B1 JA B2

http://www.kielikeskus.jyu.fi/uploads/document_userfiles/suomi3_tentti.pdf

http://www.kielikeskus.jyu.fi/uploads/document_userfiles/suomi4_tentti.pdf

Jyväskylän yliopiston kielikeskuksen sivuilta löytyvät tulostettavat mallitentit, joiden avulla oppija voi testata omia taitojaan ja arvioida kielitaidon tasoaan. Soveltuu hyvät opiskelutaidot hallitseville kielenoppijolle ja joko kontaktiopetuksessa käytettäväksi tai itsenäisen opiskelun tueksi.

(61) MAISTA MEDIAA

<http://kielikompassi.jyu.fi/opetus/s2/S2-projekti/sivut/>

Maista mediaa –sivusto on Jyväskylän yliopiston kielikeskuksen kehittämä verkko-opiskelumateriaali, jonka avulla voi tutustua suomalaiseen mediaan ja kehittää kielitaitoaan. Teemoina ovat suomalainen musiikki ja suomalaiset lehdet. Materiaali sopii parhaiten opiskelijoille, jotka osaavat suomen kielen perusteet. Tukikielenä toimii englanti.

Musiikkisivuilla voi tutustua suomalaiseen musiikkiin, harjoittaa kuullunymmärtämisen taitoja ja ilmaista omia mielipiteitä ja ajatuksia musiikista. Lehdet-sivuilla esitellään suomalaisia lehtiä, suomalaisten lukutottumuksia ja tehtävät kohdistuvat tekstin ymmärtämisen ja kirjoittamisen tai puhumisen taitoihin. Työkalupakkiosioista löytyy ohjeita ja esimerkkejä kohteliaisuuteen ja mielipiteen ilmaisemiseen liittyen. Soveltuu sekä kontaktiopetuksen oheismateriaaliksi että itsenäiseen opiskeluun. Parhaiten materiaali sopii englantia ymmärtävien oppijoiden käyttöön.

(62) SUUNNISTA SUOMESSA

http://kielikompassi.jyu.fi/suomi2/suunnista_suomessa/sivu2.htm

Sivustolla voi kuunnella ja katsella opiskelijoiden esityksiä Suomesta sekä tehdä harjoituksia ja vastata esitysten sisältöä koskeviin kysymyksiin. Sivuilta löytyvät myös mallivastaukset. Lisäksi sivuilla annetaan ohjeita ja esimerkkejä siitä, miten puhe-esitys rakennetaan, millaista kieltä esityksessä käytetään ja miten puhe-esitystä voi

havainnollistaa. Harjoitukset sopivat tasojen B2-C2 opiskelijoille ja ainakin sanakirjan avulla sivustosta voivat hyötyä myös B1 tason opiskelijat. Soveltuu sekä kontaktiopetuksen oheismateriaaliksi että itsenäiseen opiskeluun.

(63) HOMMA HANSKASSA

<http://www.edu.fi/svenska/laromedel/hommahanskassa/>

Homma hanskassa –sivusto käsittelee työelämän suomea. Materiaali on suunniteltu ammatillisen koulutuksen finskan eli ruotsinkielisten suomen kielen opiskeluun ja se sisältää eri ammattialojen tekstejä, käännoستهتviä, sanastoa sekä kielioppia. Mukana ovat auto-, kone- ja metalliala, sähkö-, rakennus- ja puuala, ravintola- ja suurkeittiöala, hotelli- ja matkailuala, kauneudenhoitoala sekä erillinen työnhakuosio.

Sivusto soveltuu B1-B2 tasolla oleville opiskelijoille, jotka haluavat vahvistaa oman ammattialansa sanastoa sekä harjoitella ammatissa tarvittavia kielenkäyttötaitoja. Tukikielenä materiaalissa on ruotsi, joten parhaiten materiaali soveltuu ruotsin kieltä ymmärtäville kielenoppijoille.

(64) SUOMI SUJUVAKSI – MAKSULLINEN VERKKOKURSSI

<http://www.lansisuomenopisto.fi/wb/pages/suomisujuvaksi.php>

Länsi-Suomen opiston verkkokurssi, joka on tarkoitettu suomen kielen perusteet jo hallitseville. Kurssin tarkoituksena on pitää yllä jo opittua kielitaitoa ja laajentaa kielen osaamista. Kurssi on rakennettu siten, että opiskelija joutuu itse etsimään paljon tietoa tehtäviä varten ja samalla tutustuu laajasti suomalaiseen yhteiskuntaan. Oppimistehtävät liittyvät lähinnä arkielämään ja jokapäiväisiin toimintoihin ja tehtävien tekemisessä käytetään hyväksi sanoma- ja aikakauslehtiä, kirjallisuutta sekä televisio-ohjelmia. Opiskelija voi saada halutessaan palautetta ja ohjausta. Kurssin hinta on tällä hetkellä 100 euroa. Kurssin pedagogista toimivuutta ei ole mahdollista arvioida esittelysivujen perusteella.

2.5. Taitavan kielenkäyttäjän kielitaito

(65) FINSK GRAMMATIK

<http://veta.yle.fi/finska/>

Sivusto on suunniteltu ruotsinkielisten suomenoppijoiden suomen kieliopin opiskelun avuksi ja lähinnä lukion kielenopetuksen lisämateriaaliksi. Käsiteltäviä kielioppiasioita ovat objekti, transitivi- ja intransitiiviverbit, dynamiikka, subjekti, postpositiot ja possessiivisuffiksit, komparaatio, predikatiivi ja konditionaali sekä ajanilmaukset. Kunkin aiheen alta löytyy asiaa koskeva lyhyt kieliopin esittely sekä erityyppisiä tehtäviä. Suurin osa tehtävistä on täydennystehtäviä, joissa oppija kirjoittaa puuttuvan sanan oikeassa muodossa aukkoon esimerkiksi vihjeen perusteella tai mallin mukaan. Soveltuu itsenäiseen kieliopin harjoitteluun.

(66) TAMPEREEN YLIOPISTON KIELIKESKUS, ITSEOPISKELUSTUDIO

<http://hamppu.uta.fi/laitokset/kielikeskus/selfaccess/language.php?menu=fin&lang=fin&level=c&chapter=exercises>

Tampereen yliopiston kielikeskuksen sivuilta löytyvä harjoituspaketti, joka on tarkoitettu tasojen B2-C1 opiskelijoille. Harjoitukset ovat perinteisiä kielioppitehtäviä ja niiden avulla voi harjoitella muun muassa partisiippimuotoja, imperatiivin muodostamista, liitepartikkeleiden käyttöä, lauseenvastikkeita, potentiaalimuotoja sekä harvinaisempia sijamuotoja. Mukana on myös tekstin ymmärtämisen tehtävä. Soveltuu itsenäiseen opiskeluun.

(67) MEILLÄ PÄIN SUOMEA

<http://kielikompassi.jyu.fi/opetus/s2/mps/>

Meillä päin Suomea –sivusto on Jyväskylän yliopiston kielikeskuksen kehittämä verkkomateriaali, jonka avulla opiskelija voi tutustua suomalaisiin murteisiin. Sivusto on tarkoitettu erityisesti suomen kieltä toisena tai vieraana kieltä opiskeleville ja materiaalin ymmärtäminen vaatii jo pitkälle kehittyneitä kielitaitoa. Parhaiten materiaali sopii tasolla C1-C2 oleville opiskelijoille, kuitenkin osin myös tason B2-opiskelijoille. Materiaali on pääasiassa suomenkielistä, mutta tarvittaessa tukikielenä voi käyttää englantia. Opiskelija voi kuunnella erilaisia murteita ja tekstit saa esiin myös kirjoitettuna. Jokaisesta murteesta on mukana myös lyhyt esittely ja muutama tehtävä. Testaa taitosi –osiossa opiskelija voi testata taitojaan ja tietojaan neljän tehtävän avulla. Soveltuu sekä kontaktiopetuksen oheismateriaaliksi että itsenäiseen opiskeluun.

(68) KIRJOITTAJAN ABC-KORTTI

http://webcgi.oulu.fi/oykk/abc/testiasema/kaikki_harjoitukset/

Kirjoittajan ABC-kortti on verkko-oppimissivusto, jonka avulla opiskelija voi itsenäisesti opiskella ja kerrata suomen kielen kirjoittamisen sekä tekstin- ja kielenhuollon tietoja ja taitoja. Harjoituksissa analysoidaan erilaisia tekstejä, järjestetään virkkeitä sujuvasti eteneväksi tekstiksi, jaetaan tekstejä kappaleisiin, otsikoidaan kappaleita ja tekstejä, harjoitellaan sanajärjestystä ja sidosteisen tekstin luomista, muokataan virkkeitä luettavammiksi ja ymmärrettävämmiksi, harjoitellaan asiatyyliä, oikeinkirjoitusta, välimerkkejä sekä muun muassa kongruenssia ja lauseenvastikkeita. Soveltuu taitavan kielenkäyttäjän tasoilla C1-C2 oleville opiskelijoille.

2.6. Kaikille tasoille (A1-C2) sopivia sivustoja

(69) SANAKIRJOJA

<http://www.ilmainensanakirja.fi/>

<http://www.finnlectura.fi/espanol/hastsana.pdf>

<http://lexin.nada.kth.se/sve-fin.html>

<http://www.langtolang.com/>
<http://www.freedict.com/onldict/fin.html>

Eri kielten nettisanakirjoja, jotka soveltuvat käytettäväksi itseopiskelun tukena.

(70) SUOMEN KIELIOPPI

<http://users.jyu.fi/~pamakine/kieli/suomi/>

Suomeksi, englanniksi ja saksaksi esitelty suomen kielioppi, jonka sisältö jakaantuu äänneoppiin, pronomineihin, numeraaleihin, verbeihin, konjunktioihin, adverbeihin ja sijamuotoihin. Soveltuu sekä oheismateriaaliksi kontaktiopetuksessa että itseopiskelun tueksi. Materiaalin käyttäminen vaatii kuitenkin hyviä opiskelutaitoja ja kokemusta kielen opiskelusta.

(71) KUVAMATERIAALIA

<http://www.edu.fi/oppimateriaalit/amme/>

AMMe on ammatilliseen erityisopetukseen suunniteltu kuva- ja oppimateriaalipankki, joka sisältää piirrettyjä kuvia ja valokuvia erilaisista aiheista. Materiaalia voi käyttää esimerkiksi sanaston opiskeluun. Kuvat on luokiteltu aihepiireittäin: kotitalous, metalli, puhtaanapito, savityö, tekstiilityö ja yhteiset opinnot. Osa kuvista liittyy lähemmin tiettyyn ammattialaan, mutta esimerkiksi kotitalous-osiosta on hyödyllisiä kuvia vaikkapa ruokasanojen opiskelua varten. Yhteiset opinnot –osiosta sen sijaan löytyy kuvia muun muassa asiointiin, asumiseen, säähän ja ilmastoon, terveyteen, työhön ja vapaa-aikaan liittyen. Soveltuu itsenäiseen sanaston opiskeluun useilla eri kielitaidon tasoilla.

(72) INFOPANKKI

<http://www.infopankki.fi/>

Infopankin sivuilta löytyy perustietoa Suomesta ja suomalaisesta yhteiskunnasta – esimerkiksi koulutuksesta, lupa-asioista, asumisesta, työnteosta, suomen kielen opiskelusta ja terveyteen liittyvistä asioista. Suomen kielen lisäksi valittavana on 14 muuta kieltä (ruotsi, englanti, viro, ranska, venäjä, somali, serbokroatia, turkki, espanja, albania, arabia, persia, kiina ja kurdi). Materiaali soveltuu itsenäiseen tiedonhankintaan, mutta materiaalin avulla voi myös opiskella suomen kieltä esimerkiksi vertailemalla omalla äidinkielellä kirjoitetun ja suomenkielisen tekstin sanastoa sekä kääntämällä tekstejä omankielisen tekstiversion avulla.

(73) YKI-TREENIT

http://www.yle.fi/java/yki/index.nvl?logout=true&study_lang=fi

YKI-treenit on Yleisradion tuottama interaktiivinen palvelu kielten opiskeluun. Palvelu on ilmainen, mutta vaatii rekisteröitymisen. Sivusto sisältää tehtäviä kaikille kielitaidon tasoille ja opiskelija voi valita harjoitellessaan perus-, keski- tai ylimmän tason tehtäviä.

Perustason tehtävät vastaavat tasoja A1-A2, keskitason tehtävät sijoittuvat tasoille B1-B2 ja ylimmän tason tehtävät soveltuvat tasojen C1-C2 oppijoille. Harjoiteltavia taitoja ovat puheen ymmärtäminen, tekstin ymmärtäminen sekä rakenteet ja sanasto. Harjoittelun lisäksi sivustolla voi testata kielitaitoaan lyhyiden lähtötestien avulla. Soveltuu käytettäväksi sekä kontaktiopetuksessa että itseopiskelussa.

(74) DIALANG

<http://www.dialang.org/intro.htm>

Dialang-sivustolla voi testata kielitaitoaan erilaisten testitehtävien avulla. Opiskelija voi saada tietoa omasta taitotasostaan ja taitojaan voi testata lukemisessa, kirjoittamisessa, kuuntelussa, rakenteissa ja sanaston hallinnassa. Tehtävien vaikeustaso määräytyy lähtötestin tai itsearviointikyselyn mukaan. Suorituksen pohjalta saa sekä palautetta että neuvoja jatko-opiskelua varten. Dialang-järjestelmässä on 14 kieltä (englanti, espanja, hollanti, iiri, islanti, italia, kreikka, norja, portugali, ranska, ruotsi, saksa, suomi ja tanska) ja oppija voi valita testin ohjeet ja palautteen millä tahansa näistä kielistä. Jotta pääsee tekemään tehtäviä, ohjelma täytyy ensin asentaa omalle koneelle. Soveltuu kielitaidon kehittämisen seurantaan sekä opettajan ohjaamana että itseopiskellen.

(75) VERBIX

<http://www.verbix.com/languages/finnish.shtml>

Verbix on verbintaivutuskone, jonka avulla oppija voi tarkastella suomen kielen verbien taivutusta. Verbin perusmuoto kirjoitetaan laatikkoon ja kone listaa kyseisen verbin kaikki mahdolliset muodot. Lisäksi kone listaa joukon muita suomen kielen verbejä, jotka taipuvat esimerkkisanan tavoin. Soveltuu havainnollistamismateriaaliksi sekä kontaktiopetuksessa että omaehtoisessa verbien taivutukseen tutustumisessa.

(76) FINSPELL

<http://www2.lingsoft.fi/cgi-bin/finspell?>

Ohjelman avulla voi tarkistaa suomenkielisen sanan oikeinkirjoituksen. Mahdollisesti väärin kirjoitettu sana kirjoitetaan laatikkoon ja korjaa-painikkeesta ohjelma listaa kaikki mahdolliset korjatut sanat. Ohjelma sopii esimerkiksi tilanteisiin, joissa oppija etsii tiettyä sanaa sanakirjasta ja tarvitsee apua perusmuodon määrittämiseen.

3. Materiaalien käyttö ja tarve – kysely suomi toisena kielenä –opettajille

Opetushallitus toteutti kesän 2008 aikana verkkopohjaisen kyselyn aikuisten maahanmuuttajien suomen kielen oppimateriaaleihin liittyen. Kysely oli kohdennettu suomi toisena kielenä –opettajille. Kyselyn tarkoituksena oli saada kokonaiskuva siitä, millaista oppimateriaalia maahanmuuttajien opetuksessa käytetään nyt ja miten opetusta voisi suomi toisena kielenä –opettajien mielestä tukea verkko-oppimateriaaleilla ja muilla tukimateriaaleilla. Kyselyyn vastasi 22.8.2008 mennessä 72 opettajaa. Seuraavassa on

kuvattu lyhyesti kyselyn tuloksia sähköisen oppimateriaalin osalta ja eritoten opettajien näkemyksiä sähköisten oppimateriaalien käytöstä ja integroimisesta kotoutumiskoulutukseen sekä uusien sähköisten oppimateriaalien tarpeesta.

Miltei kaikki vastaajat ilmoittivat käyttävänsä opetuksessaan hyväksi myös muuta kuin kirjallista materiaalia. Noin kolmasosa vastanneista totesi käyttävänsä opetuksessaan joko opetustarkoitukseen valmistettua julkista verkko-oppimateriaalia tai muuta internetistä löydettyä materiaalia.

Millaista digitaalista oppimateriaalia käytät opetuksessasi tai tukimateriaalina?	f (N=148)	%
Ei mitään	5	3,4
Opetukseen valmistettua julkista verkko-oppimateriaalia	51	34,5
Vain oman oppilaitoksen käytössä olevaa verkko-oppimateriaalia	14	9,5
Internetistä löydettyä, muuhun tarkoitukseen tuotettua materiaalia	44	29,7
CD-romilla tai DVD:llä olevia opetusohjelmia	25	16,9
Muuta (mainittu esim. studiomateriaalia, musiikkia, videoita)	9	6,1

Suomen kielen opetuksessa hyödynnettävistä verkkosivustoista eniten mainintoja saivat YKI-treenit, Suomea, ole hyvä –harjoitukset, Supisuomea –verkkosivut, Ymmärrä suomea –materiaali sekä Papunet-sivut. Lisäksi muutamat vastaajista kertoivat oppilaitoksessaan ja/tai työyhteisössään olevan käytössä erilaista omaan sisäiseen käyttöön tehtyä verkko-oppimateriaalia ja -kursseja.

Vastaajat kertoivat käyttäneensä verkkomateriaalia kotoutumiskoulutuksessa lähinnä tukimateriaalina suomen kielen opetuksessa, lisäharjoituksina sekä havainnollistamisen apukeinona. Eniten verkkomateriaaleja oli hyödynnetty sanaston ja kielioppiasioiden harjoittelussa. Verkkomateriaalia ei juurikaan mainittu käytettävän uuden asian opiskeluun vaan ennemminkin jo opitun vahvistamiseen. Lisäksi vastauksissa mainittiin verkkomateriaalin sopivan esimerkiksi

- ✓ opeteltujen kielioppirakenteiden kertaamiseen ja vahvistamiseen, jossa samalla harjaantuu tietokoneen ja internetin käyttötaidot
- ✓ eriyttämiseen, kun jokainen voi edetä omaan tahtiinsa
- ✓ lisätehtäviksi nopeille, ahkerille, edistyneille
- ✓ kertaukseen ja testaukseen
- ✓ luku- ja kirjoitustaidottomien opetuksessa lähinnä kirjainten ja sanojen tunnistamisen, oikeinkirjoituksen ja peruskieliopin harjoitteluun
- ✓ sanelukirjoitukseen, itsenäiseen ongelmanratkaisuun, tekstin ymmärtämisen harjoitteluun ja tiedonhakuun
- ✓ kieliopin kertaamiseen
- ✓ sanojen selventämiseen (esim. Googlen kuvahaku)
- ✓ kotitehtäviksi
- ✓ sanavaraston laajentamiseen ja

- ✓ puheen ymmärtämisen taitojen harjoitteluun.

Verkkomateriaalit ovat valtaosan mielestä hyviä ja hyödyllisiä, jos ryhmällä/opiskelijoilla on jo perustaidot ja he pystyvät itsenäiseen tietokoneella työskentelyyn.

Verkkomateriaalien käytön haasteiksi opettajat nostavatkin ensisijaisesti koneiden ja laitteiden riittämättömyyden ja maahanmuuttajaopiskelijoiden heikot tietokoneen käyttötaidot. Muita mainittuja ongelmia ovat muun muassa:

- ✓ yhden opettajan riittämättömyys opastamisessa ja ohjauksessa
- ✓ ilmaismateriaalin melko vähäinen saatavuus
- ✓ ohjelmat eivät aina toimi
- ✓ tuotoksia ei voi läheskään aina tulostaa.
- ✓ suomen kielen opetuksessa hyviä ja hyödyllisiä sivustoja on liian vähän ja ne ovat sisällöltään usein hyvin epätasaisia
- ✓ erityyppiset tekniset ongelmat
- ✓ materiaalien vaikeaselkoisuus ja
- ✓ materiaalien ulkoasun sekä toimintalogiikan heterogeenisuudesta johtuvat käyttövaikeudet.

Uutta sähköistä oppimateriaalia tarvitaan opettajien mielestä miltei kaikille kielitaidon tasoille. Vastaukset tosin ovat kovin ristiriitaisia, mikä saattaa johtua siitä, että kielitaidon tasoja ei vielä mielletä yhdenmukaisesti. Osa vastaajista on sitä mieltä, että kiireisimmin uutta sähköistä materiaalia tarvitaan alkeistasolle, kun taas osan mielestä alkeis- ja perustasoille on jo laadittu riittävästi verkkomateriaalia. Muutamien mielestä sen sijaan nimenomaan B2 – C1 tasoilta puuttuu toimivia materiaaleja. Vastaukset hajaantuvat tason suhteen koko kielitaidon tasojen skaalalle.

Mille kielitaidon tasolle tarvittaisiin kiireisimmin uutta digitaalista oppimateriaalia?	f (N=138)	%
Alkeet (A1)	22	15,9
Peruskielitaito (A2)	28	20,3
Selviytyminen arkielämässä (B1)	31	22,5
Toimiva, itsenäinen kielitaito (B2)	39	28,3
Taitavan kielenkäyttäjän kielitaito (C1 – C2)	18	13,0

Odotetusti eniten kaivattiin lisämateriaalia kuullun ymmärtämisen ja puhumisen harjoittamiseen. Lisäksi opettajat toivat esille muun muassa verkkosanastojen sekä luetun ymmärtämisen ja kirjoittamisen taitoihin kohdistuvien materiaalien tarpeen. Muita mainittuja tarpeita olivat:

- ✓ erilaiset oppimispelit
- ✓ yksinkertaiset ja sanastoltaan suppeat dialogit
- ✓ reaaliaineiden sanastoon kytketyt harjoitukset
- ✓ monipuoliset ja erilaisia strategioita kehittävät harjoitukset, jotka auttavat arkielämässä, työssä ja opiskelussa selviytymistä
- ✓ kuva-sanatehtävät

- ✓ sanelu- ja ääntämisharjoitukset sekä
- ✓ erityyppiset kommunikatiiviset materiaalit.

Mille kielenosaamisen alueelle tarvittaisiin kiireisimmin uutta digitaalista oppimateriaalia?	f (N=209)	%
Luetun ymmärtäminen	20	9,6
Kirjoittaminen	20	9,6
Kuullun ymmärtäminen	45	21,5
Puhuminen	32	15,3
Kielioppi	14	6,7
Sanasto	27	12,9
Muu kommunikaatio	18	8,6
Työelämä-tietous	11	5,3
Suomen kielen, historiaan ja kulttuuriin liittyvä tuntemus	15	7,2
Muu (mainittu esim. puhetilanteet, ääntäminen, ammattialat/kieli)	7	3,4

Minkä muotoista digitaalista oppimateriaalia tulisi tuottaa suomen toisena kielenä –opetuksen tueksi?	f (N=193)	%
Harjoitustehtäviä	49	25,4
Sanastoja	36	18,7
Lukemistoja	36	18,7
Oppimispeljä	47	24,4
Muuta verkko-oppimateriaalia	19	9,8
Muuta (mainittu esim. videoita ja äänitteitä verkkoon)	6	3,1

4. Yhteenveto

Seuraavassa taulukossa on esitetty selvityksessä kuvattujen sähköisten kielenopiskelumateriaalien sijoittuminen ja soveltuminen eri kielitaidon tasoille ja kohderyhmille.

Kohderyhmät:	Taitotasot:	Materiaalit nro
Luku- ja kirjoitustaidottomat – ei koulutustaustaa eikä opiskelutaitoja	0-	1 – 7
Suomen kielen alkeet – osaa vain omaa äidinkieltään, ei suomea, koulutustausta ja välttämättömät opiskelutaidot	0+	8 – 24
Peruskielitaito – suppea viestintä kaikkein tutuimmissa tilanteissa, välittömän sosiaalisen kanssakäymisen perustarpeet ja lyhyt kerronta	A1-A2	25 – 44

Itsenäisen kielenkäyttäjän kielitaito – selviytyminen arkielämässä ja säännöllisessä kanssakäymisessä syntyperäisten kanssa	B1-B2	45 – 64
Taitavan kielenkäyttäjän kielitaito – selviytyminen monissa vaativissa kielenkäyttötilanteissa	C1-C2	65 - 68

Lisäksi saatavilla on useita materiaaleja, jotka soveltuvat joko kokonaan tai osin kaikille kielitaidon tasoille ja kohderyhmille luku- ja kirjoitustaidottomia kielenoppijoita lukuun ottamatta (69 – 76).

Yhteenvedona voidaan todeta, että verkosta löytyy tällä hetkellä suhteellisen paljon erilaisia sivustoja ja irrallisia tehtäviä suomen kielen harjoittelun tueksi. Eniten materiaalia on saatavilla alkeis- ja perustason sekä itsenäisen kielenkäyttäjän tasoille oppijoille eli tasoille A1-B1. Määrällisesti vähiten materiaalia on ymmärrettävästi tuotettu tasoille B2-C2. Sivustojen sisältöä on kuitenkin erittäin hankalaa lokeroida edes kahden taitotason sisälle, joten useimmat laajemmat sivustot sisältävät vaikeustasoltaan usean eri tason elementtejä.

Maahanmuuttajaopiskelijoiden tieto- ja viestintätekniiset taidot eivät välttämättä riitä verkko-opiskeluun ja esimerkiksi pakolaistaustaisilla opiskelijoilla opiskelutaidot ovat usein heikot. Useiden saatavilla olevien sivustojen tukikielenä toimii englanti, joten opiskelu- ja atk-taitojen lisäksi tarvitaan usein myös englannin kieltä. Monet opiskelijat tarvitsevatkin koulutusta tietokoneen käytössä, jotta opiskelu ja verkkomateriaalien hyödyntäminen onnistuu.

Jo atk-taidot omaavakin opiskelija saattaa tarvita perehdytystä ja ohjausta kielen opiskelussa varsinkin silloin, kun opiskelijalla on vähäisesti kokemusta kielen opiskelusta. Itsenäinen verkko-opiskelu vaatii maahanmuuttajaopiskelijalta myös monia muita uudenlaisia toimintatapoja ja taitoja – on otettava vastuuta omasta oppimisesta ja oltava aktiivinen tiedonhakija ja –soveltaja. Uuden opiskelutavan omaksuminen ja totuttelu verkossa toimimiseen vie oman aikansa. Itsenäinen kielenopiskelu myös vaatii opiskelijalta itseohjautuvuutta ja itsekuria. Opiskelijoiden tieto- ja viestintätekniikan sekä verkko-opiskelun vaatiman itsenäisen opiskelutekniikan taidot onkin varmistettava, ennen kuin tehokas kielenopiskelu verkkomateriaalien avulla on mahdollista.

Tällä hetkellä yksi suurimmista haasteista ja ongelmista verkko-opiskelussa onkin saatavilla olevien materiaalien vaikeaselkoisuus ja heterogeenisuus. Materiaalit ovat sekä ulkoasultaan että käyttöominaisuuksiltaan erilaisia ja useimpien sivustojen itsenäinen käyttö vaatii opiskelijalta jo suhteellisen hyvää kielitaitoa. Muun muassa tästä syystä periaatteessa itsenäiseen opiskeluun soveltuvia materiaaleja joudutaan käyttämään enimmäkseen opettajajohtoisesti. Tuotettavan materiaalin helppokäyttöisyyteen ja ohjeiden ymmärrettävyyteen tulisi siis kiinnittää tulevaisuudessa enemmän huomiota.

Lisäksi verkko-opiskelun ongelmana on materiaalien päivittäminen ja ylläpito sekä toimintavarmuudesta huolehtiminen. Esimerkiksi selvityksen laadintavaiheessa suomen kielen alkeistason oppimateriaali Uuno (ks. materiaaliluettelo kohta 11) ei jostain syystä toiminut lainkaan. Samoin esimerkiksi Oulun aikuiskoulutuskeskuksen verkkosivujen suomi toisena kielenä -materiaalit eivät olleet enää saatavilla Opetushallituksen julkaiseman materiaaliluettelon mainitsemassa osoitteessa (<http://www.oakk.fi> > projektit > selkokielinen oppimateriaali) eikä sivuilta löytynyt myöskään mainintaa siitä, mihin materiaalit olisi mahdollisesti siirretty.

Tässä selvityksessä kuvatut materiaalit ovat keskenään suhteellisen samantyyppisiä. Useimmiten materiaalit valitettavasti vaikuttavat siltä, että ne on laadittu yksinkertaisesti muuttamalla perinteinen, esimerkiksi kirjan muodossa oleva materiaali digitaaliseen muotoon. Lisäksi huomiota herättää materiaalien yksipuolisuus: mekaanisia kielioppi- ja sanastotehtäviä löytyy verkosta valtavasti, mutta esimerkiksi ymmärtämisharjoituksia on laadittu verkkoon selvästi vähemmän. Muutamia poikkeuksiakin toki löytyy. Esimerkiksi Jyväskylän yliopiston kielikeskuksen verkko-oppimateriaalit ovat harjoiteltavien taitojen suhteen perinteisiä sivustoja monipuolisempia. Kartoituksen pohjalta voidaan kuitenkin sanoa, että materiaalit arpeet kohdistuvat ennen kaikkea kommunikatiivisten, kielen käyttötaitoja vahvistavien ja tukevien tekstien, tehtävien ja harjoitusten laadintaan.

Uuden verkko-oppimateriaalikonaisuuden tulisi olla tarkasti suunniteltu opetuksellinen kokonaisuus, jolla olisi siten myös omat sisällölliset vaatimuksensa ja oppimiselle asetetut tavoitteensa. Tuotettava materiaali tulisi linkittää tiiviisti kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelmasuositukseen, jolloin materiaali voitaisiin jakaa selkeisiin kokonaisuuksiin, omine sisältöineen ja tavoitteineen. Tavoitteena voisivat olla esimerkiksi monipuoliset kielitaitotasoinen etenevät kokonaisuudet, joissa yhdistyisivät eri kielitaidon osa-alueet. Tällöin osiot voisivat tukea toisiaan ja palvella ennen kaikkea viestintätaitojen harjoittelua. Materiaalikonaisuuden sisällöt pitäisi suunnitella siten, että ne olisivat merkityksellisiä, arjessa hyödynnettävissä olevia ja ennen kaikkea kielen käyttötaitoja kehittäviä. Materiaaleihin kaivattaisiinkin lisää interaktiivisuutta, jotta mekanististen drilliharjoitusten rinnalle saataisiin enemmän ilmaisukykyä lisääviä harjoituksia. Autenttisiin ja kielen käyttötarpeita vastaaviin tilanteisiin sidotut opetuskokonaisuudet voisivat toimia ikään kuin materiaalikonaisuuden runkona ja lähestymistapa voisi olla siten materiaalin linkitys samanaikaisesti sekä kielitaidon tasoon että tiettyyn teemaan.

Materiaalin suunnittelussa ja laadinnassa huomioitavia laatukriteereitä voisivat olla esimerkiksi seuraavat kriteerit.

Pedagogisia laatukriteereitä:

1. selkeä ja jäsennelty rakenne
2. tavoitteellinen oppiminen
3. autenttiset ja tilanteeseen sopivat tehtävät
4. tietoa arvostava, yhdistävä ja soveltava

5. yhteistyötä korostava, yhteistoiminnallinen ja vuorovaikutteinen
6. aktiivinen
7. oppijakeskeinen
8. sopiva ja oikea-aikainen palaute ja arviointi
9. itseohjautuva

Sisällöllisiä laatukriteereitä:

10. selkeät sisällöt
11. luotettava
12. ajankohtainen ja autenttinen
13. monipuolinen ja haastava
14. kohderyhmälle soveltuva sisältö
15. laajempaan kokonaisuuteen liittyvä
16. yhdisteltävissä oleva, päivitettävä ja uudelleen käytettävä

Välineellisiä laatukriteereitä:

17. saavutettava ja käyttäjän ehdoilla toimiva
18. luotettava ja varma
19. verkko-oppimateriaalien paikka helposti opittava ja muistettava
20. joustava, mutta johdonmukainen
21. graafisesti selkeä
22. verkko-oppimateriaaliin ja tehtäviin sopivat välineet

Lähteet:

Karjalainen, Kristiina. Laadukasta verkko-oppimateriaalia tuottamassa. Luettavissa: http://www.vopla.fi/tiedostot/Laatukasikirja/Oppimateriaali/laadukasta%20verkko-oppimateriaalia%20tuottamassa_final.pdf